

Indholdsfortegnelse

Store huller i arbejdsskadeloven 1

En række lønmodtagere får ikke erstatning for pludselige løfteskader, selv om lægerne mener, at der er direkte sammenhæng mellem skaden og løftet. Samtidig er det stort set umuligt at få anerkendt såkaldte forventelige skader og visse typer erhvervs sygdomme. LO kræver, at der udarbejdes et nyt og mere rummeligt arbejdsskadebegreb, som kan føre til anerkendelse af flere typer arbejdsskader.

ABS skal bremse forringelse af lønmodtagernes rettigheder . . . 3

I Erhvervsministeriet er der lige nu gang i et udvalgsarbejde, der skal føre til et standardiseret aftalegrundlag til brug ved udlicitering. Det går under navnet ABS, som er en forkortelse for Almindelige Betingelser for levering af Serviceydelser. LO vil i udvalget sikre lønmodtagernes rettigheder

Holdningen: Behov for en national kontrakt 5

Af LO's formand Hans Jensen

Arbejdsmarkedet skal gøres mere rummeligt 7

LO forventer fortsat, men moderat økonomisk vækst i år 2000. Den mere afdæmpede vækst begrænser imidlertid ikke behovet for fortsat strukturudvikling. Der skal stadig tages fat om problemer med at gøre arbejdsmarkedet mere rummeligt, så arbejdsudbuddet kan fortsætte med at vokse.

Frie regioner

Store huller i arbejdsskadeloven

En række lønmodtagere får ikke erstatning for pludselige løfteskader, selv om lægerne mener, at der er direkte sammenhæng mellem skaden og løftet. Samtidig er det stort set umuligt at få anerkendt såkaldte forventelige skader og visse typer erhvervs sygdomme. LO kræver, at der udarbejdes et nyt og mere rummeligt arbejdsskadebegreb, som kan føre til anerkendelse af flere typer arbejdsskader

1996 blev arbejdsskadeloven justeret, så det blev muligt at få anerkendt pludselige løfteskader. Men siden lovjusteringen trådte i kraft, har Arbejdsskadestyrelsen kun anerkendt 58 ud af 4.472 anmeldte løfteskader.

I langt de fleste tilfælde afvises sagen, fordi den skadelidte ikke har fået varig mèn eller ikke har haft belastende løftearbejde forud for det skadelige løft. Afvisningen sker i en række tilfælde på trods af, at det lægeligt set står klart, at løfteskaden skyldes et pludseligt løft på arbejdspladsen. Det fremgår af den redegørelse om pludselige løfteskader, som socialministeren i december 1999 har afleveret til Folketingets Socialudvalg.

- Begrebet pludselig løfteskade er principielt en vigtig sejr for fagbevægelsen, fordi der med det nye begreb er blevet anerkendt typer af skader, som ikke tidligere blev anerkendt. Men jeg finder antallet af anerkendte skader alarmerende, når det sammenholdes med antallet af anmeldelser. Samtidig finder jeg det påfaldende, at antallet af årlige anmeldelser ligger på ca. 1.000, hvor der ved vedtagelsen af loven var forventning om 7-8.000 anmeldte skader om året. Alt i alt har det betydet mindre udgifter for arbejdsgiverne i hundredmillioner-klassen, siger LO-sekretær Marie Louise-Knuppert.

Hvad man må forvente

Hendes kritik skal også ses i lyset af udviklingen op gennem 90'erne, hvor anmeldte arbejdsulykker i stigende grad blev afvist. I 1992 blev 19.275 ud af 22.133 anmeldte arbejdsulykker anerkendt. I 1998 anerkendtes kun 13.752 ud af 19.500 anmeldte arbejdsulykker.

En væsentlig forklaring på faldet i anerkendelser er af mere teknisk art og skyldes en ændret arbejdsdeling mellem styrelsen og forsikrings selskaberne. Men derudover er det LO's klare opfattelse, at Arbejdsskadestyrelsen i stigende grad har afvist ulykker, når den skadevoldende begivenhed betragtes som "forventelig".

- Det har negative konsekvenser for ansatte inden for blandt andet plejesektoren. Jeg finder det meget betænkeligt, at LO's medlemmer i en række tilfælde ikke får anerkendt

en skade påført af f.eks. en plejepatient, fordi en sådan skade vurderes som forventelig, siger Marie Louise-Knuppert.

Samtidig anerkendes der kun ganske få skader efter den del af arbejdsskadeloven, som handler om skadelig påvirkning af højst fem dages varighed. Det betyder, at lønmodtagerne efter gældende praksis ikke kan få anerkendt skadelige påvirkninger, som har en varighed på under to timer eller påvirkninger i forbindelse med arbejde, som lønmodtageren sædvanligvis udfører. Inden for erhvervsydomsområdet er det især vanskeligt at få anerkendt såkaldte nye erhvervsydomme. Det drejer sig specielt om bevægeapparatlidelser.

Et mere rummeligt arbejdsskadebegreb

På baggrund af de mange huller i arbejdsskadelovgivningingen kræver LO, at der udarbejdes et nyt og bredere arbejdsskadebegreb, som kan føre til anerkendelse af flere typer skader.

- Det er helt nødvendigt, at vi får en modernisering af arbejdsskedeforsikringsloven. Vi skal have analyseret ulykkesbegrebet grundigt, og der skal findes en løsning for de skader, som afvises på grund af forventelighed. Det kan ikke være rigtigt, at det generelt skal føre til afvisning, at der er en kendt risiko på arbejdspladsen, siger Marie Louise-Knuppert. Hun henviser til lande som Norge, Tyskland og Schweiz, der anerkender langt flere typer af ulykker og ikke afviser skader med henvisning til, at hændelsen er forventelig.

Ud over en løsning på de pludselige løfteskader, som afvises, selv om årsagssammenhængen lægeligt set er klar, ønsker LO en vurdering af, om andre belastninger bør tælle med i vurderingen af løftarbejdet. LO fastholder også, at der skal ske udredning og løsning af problemet med skadelig påvirkning af kortere varighed.

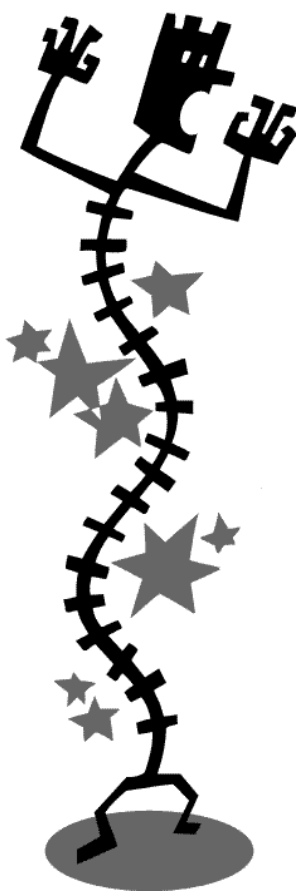
- Mere generelt bør det overvejes, hvordan arbejdsmarkedets parter kan inddrages i højere grad. Vi er indstillet på at bidrage til den løbende udvikling af arbejdsskadeområdet ud over det bidrag, vi allerede yder i Erhvervsydomsudvalget og Arbejdsmarkedets Erhvervsydomssikring, siger Marie Louise-Knuppert.

Hun mener også, at det skal overvejes, hvordan forskning i sammenhængen mellem sygdom og erhverv tilgodeses bedst muligt. Forskningen har nemlig stor betydning for både den forebyggende arbejdsmiljøindsats og for den anerkendelsespraksis, der gælder på erstatningsområdet - ikke mindst inden for de nye typer af erhvervsydomme.

Fokus på arbejdsskadedes rettigheder

LO glæder sig over at have fået lænde- og ryglidelser på erhvervsydomsfortegnelsen efter forhandlinger i erhvervsydomsudvalget. Nu gælder det udvalgets forhandlinger vedrørende bl.a skulder- nakke- og armlidelser.

- Vi må forvente resultater på dette område i år 2000, siger Marie-Louise Knuppert, der bebuder, at LO i det hele taget vil sætte fokus på arbejdsskadedes rettigheder. Det vil ske samtidig med, at der på alle niveauer er fuld opmærksomhed på den forebyggende indsats.

LO's krav og overvejelser er forelagt Socialministeriets arbejdskadeudvalg, der frem til sommeren år 2000 er i gang med at analysere ulykkesbegrebet og den fremtidige styring af arbejdsskadesystemet.

Yderligere information: LO-konsulent Poul Schønning på telefon 35 24 61 35

Yderligere kommentarer: LO-sekretær Marie-Louise Knuppert på telefon 35 24 60 00

Udlicitering

ABS skal bremse forringelse af lønmodtagernes rettigheder

I Erhvervsministeriet er der lige nu gang i et udvalgsarbejde, der skal føre til et standardiseret aftalegrundlag til brug ved udlicitering. Det går under navnet ABS, som er en forkortelse for Almindelige Betingelser for levering af Serviceydelser. LO vil i udvalget sikre lønmodtagernes rettigheder

Hvad med overenskomsten og de ansattes rettigheder, når en offentlig opgave udliciteres? Ja, i mange år troede man, at virksomhedsoverdragelsesloven sikrede de berørte lønmodtagere en fuldstændig bevarelse af de rettigheder, de havde opnået - individuelt såvel som kollektivt. Men forskellige afgørelser, bl.a. en dom afsagt i Arbejdsretten i december 1999, har vist, at sådan forholder det sig ikke.

Denne sag drejede sig ombuschauffører organiseret i FOA, der efter en licitation blev ansat hos Linjebus A/S og her gik i konflikt for at bevare deres tidligere overenskomst. Arbejdsretten fastslog imidlertid, at når SiD havde en overenskomst med Linjebus, så var en sådan konflikt ikke lovlig.

Der er tale om en klart ændret retsstilling i forhold til tidligere. Indtil først i 90'erne var ingen i tvivl om, at en virksomhedsoverdragelse indebar, at den nye arbejdsgiver var forpligtet af den kollektive overenskomst - helt på linie med den gamle.

Særlige problemer på små virksomheder

Den nye retstilstand giver især problemer, hvor den nye arbejdsgiver ikke er forpligtet af

en overenskomst overhovedet. Det ser man tit på områder med hyppige virksomhedsoverdragelser og små virksomheder.

Den giver imidlertid også problemer, når den nye arbejdsgiver har en ringere overenskomst end den gamle arbejdsgiver. Det ser man tit ved virksomhedsoverdragelse fra en offentlig til en privat arbejdsgiver.

Siden den nye retstilstand blev fastslået i domspraksis, har LO gentagne gange opfordret arbejdsministeren til at gennemføre en lovændring, der ville føre til en retstilstand svarende til den tidligere. Men Arbejdsministeriet har hver gang afvist. Bl.a. med henvisning til, at der ikke var opbakning til forslaget i Folketinget.

I erkendelse af den manglende politiske vilje til at ændre virksomhedsoverdragelsesloven på dette centrale punkt vil LO nu søge sine mål opfyldt i det udvalgsarbejde, der i øjeblikket er i gang i Erhvervsministeriet om Almindelige Betingelser for levering af Serviceydelser, ABS. Som det fremgår af udvalgets kommissorium, skal ABS'en bl.a. medvirke til at afklare medarbejderforhold i forbindelse med licitering.

Krav præciseret

I et brev til Erhvervsministeriet har LO netop gjort det klart, at man ønsker bestemmelser i ABS'en, hvorefter de kollektive overenskomster og aftaler, der var gældende forud for virksomhedsoverdragelsen, fortsat skal være gældende i fuldt omfang efter overdragelsen.

- LO ser et særligt problem for de lønmodtagerere, der er beskæftiget på områder, som ofte er i udbud. De udsættes konstant for ændringer i deres løn- og ansættelsesvilkår, når arbejdet overdrages fra én arbejdsgiver til en anden. Og ABS-bestemmelserne kan kun leve op til de formål, der er angivet i kommissoriet, hvis bestemmelserne tager udgangspunkt i, at de kollektive overenskomster, der var gældende forud for virksomhedsoverdragelsen eller licitationen, bliver ved med at gælde i fuldt omfang også efter overdragelsen eller licitationen, mener LO-formand Hans Jensen.

Yderligere information: LO-konsulent Ane Kristine Lorentzen på telefon 35 24 60 51

Yderligere kommentarer: LO's formand Hans Jensen på telefon 35 24 60 00

Holdningen

Behov for en national kontrakt

Af LO's formand Hans Jensen

Det er en underlig kaotisk debat om flygtninge- og indvandrere, som vi oplever i øjeblikket. Snart blæser medierne debatten den ene vej. Snart den anden vej. Det kan se ud, som danskerne har placeret sig selv i tusinde skyttegrave, hvor de fordriver tiden med at kaste mudder og påstande mod hinanden.

Det er ikke en debat, der er særlig køn at følge med i. Specielt ikke når de politiske partier gør sig alle mulige og umulige krumspring for at stramme Europas mest stramme indvandrerlovgivning yderligere. Det er lidt forstemmende. Ikke mindst fordi det ser ud til, at Folketingets partier kollektivt har besluttet sig for at føre Dansk Folkepartis absurde politik ud i livet. Og dét oven i købet med det erklærede formål at holde Pia Kjærsgaard & Co. uden for indflydelse. Grotesk.

For i kølvandet på denne leflen for den indre svinehund overser man ganske enkelt nogle vigtige fakta, som det er nødvendigt at forholde sig til inden vi atter befæster Dannevirke og melder os ud af verdenssamfundet.

Et af de vigtigste fakta er, at vi står over for en udvikling i det danske samfund, hvor vi risikerer en alvorlig mangel på arbejdskraft fordi vi føder for få børn. Risikoen opstår fordi, der alt andet lige skal være nogen tilbage på arbejdspladserne for at føre produktionen videre. Hvem skulle ellers finansiere et samfund der udbetaler folkepension, efterløn og førtidspension til godt en million danskere? Og hvem skal i fremtiden ansættes til at yde omsorg og pleje til eksempelvis vore ældre.

For slet ikke at tale om finansieringen af de mange tusinde uddannelsessøgende, konthjælpsmodtagere eller lønmodtagere, der trods opsvinget ikke har fundet varigt arbejde. Hvad med dem? Hvem skal betale forsørgelsen af disse mange tusinde mennesker, hvis vi kommer i en situation med arbejdskraftmangel og faldende produktion?

Det er den slags spørgsmål, som Folketingets partier behændigt vælger at overse i øjeblikket.

Derfor var jeg som udgangspunkt også glædeligt overrasket over udmeldingen fra Dansk Industris direktør, Hans Skov Christensen, tidligere på ugen. I en kronik i Politiken opfordrede han til, at indvandrerstopet blev afviklet, så industrien kunne håndplukke den nødvendige arbejdskraft i udlandet. En slags målrettet indvandring af ingeniører, IT-folk og andre med en god, solid uddannelse, som industrien måtte have brug for her og nu.

LO erkender, at vi på længere sigt næppe kan løse problemet omkring manglen på arbejdskraft uden indvandring. På det område er vi i Danmark på lige fod med stort set resten af Europa, som i de næste 25-30 år vil have behov for en omfattende indvandring for at tilfredsstille erhvervenes behov for arbejdskraft. FN har i en rapport for nylig sat tal på: 135 mio. indvandrere til hele Europa, hvis EU-landene skal kunne opretholde deres nuværende velfærdssamfund. Det er tankevækkende. Ikke skræmmende, men netop tan-

kevækkende set i lyset af den hjemlige diskussion. Danske undersøgelser har slået på, at der er behov for en indvandring i størrelsesordenen ca. 50.000 personer.

Men der er også andre muligheder. Og dem burde Hans Skov Christensen og Dansk Industri have tænkt på, inden de kastede sig i den modsatte grøft og kræver en hel eller delvis ophævelse af indvandringsstopet.

Selv om ledighedstallet nu er det laveste i mere end 24 år, ja, så er der immervæk stadig 151.000 ledige i Danmark. Og den katastrofale borgerlige politik i 80'erne har parkeret i tusindevis af unge - eller i dag yngre - mennesker på en førtidspension. Alt i alt lever 275.000 danskere af førtidspensionen.

Og blandt de ledige finder vi ulykkeligvis også en del efterkommere af de indvandrere, der kom til Danmark i 60'erne og 70'erne. Mennesker, som taler det danske sprog perfekt og som det danske samfund har ofret mange ressourcer på at uddanne. I dag ser vi dem som læger, ingeniører, smede og andre med mange forskelligartede uddannelser i ryggen. Men de er arbejdsløse. De kommer ikke til samtale, når virksomhederne søger efter arbejdskraft. Og hvad værre er: De dygtigste og mest driftige tager nu til udlandet for at arbejde, hvor der er bud efter dem.

Grundlæggende kan der være en vis sympati for, at Dansk Industri nu går i brechen for en øget indvandring til Danmark - især hvis det er med til at nuancere debatten om flygtninge og indvandrere, der må opleve det, som om hele den danske befolkning danner en fælles front mod dem.

Men før vi begynder at lukke op for øget indvandring, har vi behov for at tage vare på de mange flygtninge og indvandrere, der allerede er i landet. For slet ikke at tale om den store arbejdskraftreserve, vi har i form af ledige og eksempelvis førtidspensionisterne.

Der er behov for en national kontrakt på tværs af befolkningsgrupperne, hvor vi på den ene side stiller de rigtige krav til indvandrere og flygtninge - og på den anden side tager fat på at uddanne den store gruppe af borgere, der ikke stod først i køen, da velfærdssamfundets goder blev uddelt.

Gennem en visionær og målrettet voksen- og efteruddannelsesindsats bør vi tilbyde eksempelvis førtidspensionister, der i en alt for ung alder i lyset af en abnorm ledighed blev parkeret på samfundets sidespor, en ny start. En ny grundlæggende uddannelse og ny kompetencegivende uddannelse bagefter. Også selv om de måske kun efterfølgende har mulighed for at arbejde i fem-ti-femten eller tyve år.

De ledige, der trods økonomisk opsving og en dramatisk faldende arbejdsløshed stadig står uden arbejde, bør have samme chance.

En sådan national kontrakt vil være med til at sikre, at vi også om 30 år har råd til et velfærdssamfund med et fintmasket sikkerhedsnet. Og det vil være med til at sikre, at man ikke sætter alt over styr i et alfortærende had til alt, hvad der ikke er dansk.

Disse tanker burde Dansk Industri i samme åndedræt have tænkt - og samtidig leveret et konstruktivt og mere visionært indspil i forhold til en af de største og vigtigste politiske

udfordringer, vi står over for: Nemlig en kraftig og nødvendig saltvandsindsprøjtning i hele det danske uddannelsessystem. Og i særdeleshed voksen- og efteruddannelsesområdet.

Dansk økonomi år 2000

Arbejdsmarkedet skal gøres stadig mere rummeligt

LO forventer en fortsat, men moderat økonomisk vækst i år 2000. Den mere afdæmpede vækst begrænser imidlertid ikke behovet for fortsat strukturudvikling. Der skal stadig tages fat om problemer med at gøre arbejdsmarkedet mere rummeligt, så arbejdsudbuddet fortsætter med at vokse

Ledigheden er stort set faldet hver måned siden midten af 1994, og er nu på 151.000 personer eller 5 1/4 pct. af arbejdsstyrken. LO forventer, at den nedadgående tendens vil fortsætte i år, men vil dog ikke udelukke, at ledigheden i visse måneder vil være tiltagende.

Korrigeret for sæsonmæssige udsving var der beskæftiget 2.717.100 personer i 3. kvartal af 1999. Det er hidtidig rekord. Men fremgangen i beskæftigelsen det seneste år har ikke været jævnt fordelt over de forskellige erhvervsgrupper. Der har været en solid fremgang i servicesektoren, mens beskæftigelsen i industrien er faldet fra sit højdepunkt i 1998.

Igen i år forventer LO, at det vil være servicesektoren, der optræder som jobmotor. Men også beskæftigelsen i industrien forventes at vokse moderat. Det er de gode eksportudsigter, der vil komme især jern- og metalindustrien til gode.

Pas på store lønstigninger

LO's økonomer mener, at dansk økonomi generelt er i god balance, men peger samtidig på risikoen for, at såvel indenlandske som udenlandske faktorer kan ødelægge det stabile billede.

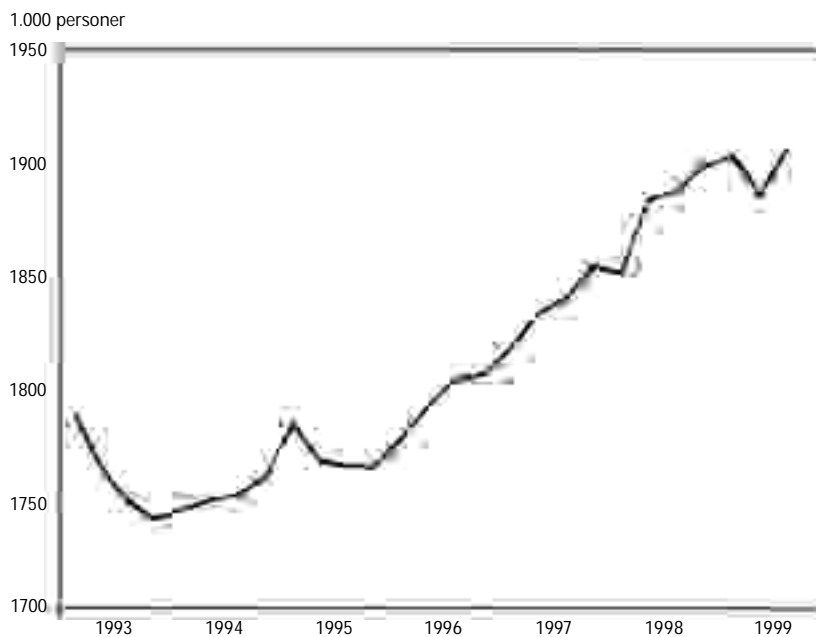
Det vil således være problematisk, hvis de danske lønstigninger tager fart, f.eks. som følge af mangel på arbejdskraft og flaskehalsproblemer i visse erhverv. Sker det, vil der ikke være plads til, at inflationen kan tilpasse sig nedad mod niveauet i det øvrige Europa.

Også for at udnytte de positive udsigter for dansk eksport i år peger LO's økonomer på det ønskelige i, at forskellen på danske og udenlandske lønstigninger indsnævres det kommende år.

Stigende beskæftigelse

Beskæftigelsen forventes at fortsætte med at stige i år 2000. Sidste år nåede den danske beskæftigelse nye rekorder. I alt var godt 2.7 mio. personer beskæftiget i 3. kvartal 1999. Den private beskæftigelse er også stigende og udgjorde i slutning af 1999 godt 1.9 mio. personer.

Privat beskæftigelse, sæsonkorrigeret

Kilde: Danmarks Statistik

Faren for international rentestigning

Internationalt vil en betydelig opbremsning i væksten - som heldigvis er ret usandsynlig - gå hårdt ud over dansk økonomi. Det samme vil en betydelig rentestigning. Den danske økonomi er meget rentefølsom, og en sådan situation vil kræve en skrap økonomisk politik, hvis den fortsatte fremgang i beskæftigelsen skal sikres.

Den moderate økonomiske vækst på omkring to pct. vil blive trukket af solid fremgang i nettoeksporten og mere behersket vækst i den indenlandske efterspørgsel. Det private forbrug stimuleres af fortsat reallønsfremgang og flere i beskæftigelse.

Yderligere oplysninger: LO-konsulent Niels Bonø på telefon 35 24 60 71

Yderligere kommentarer: LO's formand Hans Jensen på telefon 35 24 60 00